

0-16

397*

②

K34/62

b
1/3*The defeat of Mapoxo* W.C.M. Gwangwa

1

Xo hwa xa Mapoxo kxosi ya Matebele.

Mokxalbye lesibane le mokxalabye Mhlotlisana Letwaba ba re botsa ka tokopana leho la kxosi Mapoxo kxosi ya Matebele.

Lesitane ke wa xa Mahlangu ke lesika le tee le ona Matebele a xa Mapoxo. Re kxolwa xore se ba se lolelaxo ke thereso.

Kxosi Mapoxo o be a axile motse wa xaxwe Thaba-tlou, yeo ka setebele e bitswaxo Ndaba-ndhlovu, xomme o be a na le madira a xaxwe xona mo a a kwahlilexo. Xona mo o paletse dira tse ntsi tsa makxowa le tsa dithsatana tse dingwe tse di bexo di beelane mellwane le yena.

Xo ile xwa direxa taba ya xo makatsa. Re kwa xobane bopedi xa Sekhukhune xo be xo busa Sekhukhune wa pele morwa wa kxosi Sekwati. Eyale ka xe Sekwati a be a na le barwa ba bararo Sekhukhune wa pele e be e le yena a swanetsexo xo la kxosi ya Bopedi, fela bo monaxwe ba baka boxosi le yena. Mmapuru le Mojalodi e be e le bona ba bakaxo boxosi Sekhukhune a ba befelelwa a nyaka xo ba bolaya.

2

Banna ba ba tabedi ba xe Sekhukhune a nyaka xo ba bolaya ba thsaba Mmapuru yena a thsabela Maxakala. Mojalodi yena a thsabela xa Mapoxo. Xa re tsebe xore Mmapuru yena o ile a dira byang empa Mojalodi yena re kwa xobane madira a Sekhukhune a ile a mo latela a mo hwetsa xona xa Mapoxo. Bopedi ba botsa kxosi Mapoxo xore a nthse Mojalodi. Mapoxo o ile xe a fetola a re Mojalodi o ka mpeng ya ka a re xe le rata le ka tla la mo nthisa ka mo mpeng Bopedi xe ba e kwa Mapoxo a bolela byalo ba leka xo lwa le yena, fela Mapoxo a baf enya ba ba ba xomela xae. Ba se tsebe ka mo ba ka hwetsaxo Mojalodi ka xona, yare ka xobane dipelo tsa bona di be di le bohloko ba busa ba tusa boxale ba re, pee, fela ba fo hwetsa madira a Mapoxo a kwahlile a sa sisinyexe,

a ba palela. Xe ba setse ba feletawe ke thsepo ya xore ba tla fenyha ba ba le kxopolo ya xo rapa makxowa xore a tlo ba thusa xo lwa le kxosi ye e sa kxonexexo ye.

3 Makxowa a tla le ona, xo tee le bona bapedi ba leka xo lwa le Mapoxo. Mapoxo a ba palela. Ba lwa le yena lebakanyana le le telele ba fela ba na le kxopolo ya xore ba tlo fenyha, fela Mapoxo yena a fela a pala. Makxowa a dira mano ao a ka swaraxo Mapoxo ka ona xore ba tle ba mo otle. Ba dira ka mo ba kxonang ka xona mme ba sitwa xe Mapoxo a fela a pala, a befedisa makxowa kudu. Xo ile mafelelong ba re xo yena, wena Mapoxo na xa re sa nyaka ntwana re nyaka khotso le kaxisano. Ba kxopela Mapoxo xore a theoxe thabeng batle ba loxisane mano ao ka ona xo ka baxo le khotso le kxaxisano xare xa bona Mapoxo a se ke a kwana le taba ye, a foloxa thabeng a ya mo dibo tsa makxowa le Bapedi di bexo di le xona. Makxowa ba be ba setse ba rerile xore xe a foloxa thabeng ba tlo mo swara ba nthse Mojalodi o a bexo a re o ka mpeng ya ya xaxwe.

4 Xe Mapoxo a theoxile makxowa a se ke a iponthsa ka pela se ba se bexo ba itlametsexo xo se dira. Ba itira e ke ba a rera. Xa tee-tee ba swara Mapoxo ba re byale re nyaka o re nthsethsa Mojalodi o o bexo o re o ka mpeng ya xaxo. Byale ka xe Mojalodi le yena a be a le xona, xona fao, Mapoxo a leka xore aowa Mojalodi so, le ka mo tsea, bona ba re aowa 'na re nyaka yo a bexo ka mpeng ya xaxo.

Xa xo tsebexa botse xore molaodi (Commandant) wa dira (masole) a makxowa e be e le mang. A re tsebe xore e kaba ke ka baka la xo tuma xa Piet Jo'bert, xo thwe molaodi e be e le yena Piet Joubert.

4 cont.

Ke xe Mapoxo a tsewa a iswa Pretoria. Xo tloxa fao Mapoxo
a ka busa a boela lefaseng la xabo. Xa xo tsebye xore o ile a
bolawa ka mokxwa ofe, fela xo tsebya xe xo bolawa xona a ile a
bolawa xo tee le yena Mojalodi.

END S. 397